

5776 Chanoeka - En na het wonder?

Naast het aansteken van de menorah is de toevoeging van *al hanisim* in het gebed en het bensjen, een van de geboden die de Chasjamim ons op Chanoeka hebben gegeven. In *al hanisim* bespreken we de oorlog van de Chasjmonaiem tegen de Griekse overheersers.

Die oorlog, die door de Joodse minderheid werd gewonnen, is het eerste wonder van Chanoeka. De oorlog eindigde op 25 Kislev, de eerste dag van de Jom Tov die daarom heet: Chanoe = zij rustten, Ka = 25, op de 25e Kislev.

Daarna vertelt *al hanisim* ons over het reinigen van de tempel en het aansteken van de menorah. En dan stopt het. Waar blijft de vermelding van het wonder van het kruikje?

Het is toch dat wonder van de olie, die voor een dag genoeg was en 8 dagen brandde, dat de basis voor Chanoeka is? Waarom staat het niet in *al hanisim*?

Ik wil dat beantwoorden aan de hand van een verhaal, verteld door Rabbi Ja'akow Garlinsky in zijn geweldige boek *Wehigadta*.

Op een van zijn reizen naar Amerika, werd hij verwacht bij een rijke zakenman. Toen Rabbi Ja'akow bij hem binnenkwam in zijn prachtige huis, was de man in slaap gevallen voor de TV. Rabbi Ja'akow wachtte rustig af. Toen de man wakker werd, excuseerde hij zich. 'Sorry, Rabbi, maar u weet wel, altijd hard werken, de hele dag en dan 's avonds val ik dan gewoon in slaap. Ik kan er iets aan doen.'

Rabbi Ja'akow antwoordde hem en zei: 'heel begrijpelijk, alleen wat jammer dat je niet boven een gemara, tijdens het leren, in slaap bent gevallen.'

En daarmee leert hij ons allen een les. Wij zijn allen hard aan het werk. Vele jaren lang is dat ons excuus om verschillende mitzwot niet zo mooi te doen als we zouden kunnen. We missen nog wel eens een tefilla, we slaan een sjoer over enz. en we hebben een excuus: werk, studie, parnasa, het is een oprechte smoes.

Maar dan komt de dag dat we niet meer hoeven te werken. Dat kan pensioen zijn, vakantie, weekend, noem maar op. En dan wat? Vallen we in slaap boven de gemara of voor de tv? We kunnen laten zien wat we écht zouden willen, zonder de werkdruk.

Ook de Chasjmonaiem hadden een excuus om verschillende mitzwot niet te doen. En wat voor één! Een overheerser die alles verbood! Tora leren, sjabbat houden, briet miela op alles stond de doodstraf. En toen was de oorlog voorbij. En mocht het allemaal weer.

En toen? Wat hebben zij toen gedaan? Dat is het echte bijzondere aan het Chanoeka verhaal. Zij hebben hun vrijheid gebruikt om die te delen met iedereen. Het licht van de menorah dat zichtbaar was in heel Jeroesjalajim. Aangestoken met pure olie, rein en met alle pracht.

Een beter begin is niet denkbaar. Dat moet we herdenken. Daar moeten we van leren. Dat er daarna nog een wonder gebeurde, was het bewijs dat ze het goed hadden gedaan. De beloning voor hun opofferingsgezindheid en hun doorzettingsvermogen. Het symbool van Chanoeka.

Maar de basis daarvoor was het moment van de bevrijding en hoe dat te gebruiken. Laten we die gedachte goed meenemen in ons dagelijks leven.

Chanoeka Sameach